

Antón Costas

Terceres eleccions? No, gràcies

El temps transcorregut des de les eleccions generals del 20 de desembre passat i els bloquejos per formar govern estan alimentant algun dels vells fantasmes que van dominar en el passat la vida política espanyola. Un d'ells és la idea d'Espanya com un país ingovernable, necessitat de lideratges forts i solucions extraparlamentàries ad hoc. Un altre és la percepció que la classe política espanyola està moguda només per interessos particulars –ja siguin personals o de partit– i és incapaç d'atendre l'interès general.

Però ben mirat, no som rars. Quan ens comparem amb altres països europeus en sortim ben parats. D'una banda, la dificultat per formar govern és un tret habitual en democràcies parlamentàries multipartit, com Holanda, Bèlgica o Alemanya. De l'altra, cal posar en relleu que malgrat les profundes fractures que s'han obert en la societat espanyola després de la crisi financera, els rescats bancaris pagats amb recursos públics i les polítiques econòmiques d'austeritat, la vida política no s'hagi vist emmetzinada amb l'aparició de formacions xenòfobes i ultranacionalistes. El debat polític està centrat en la dimensió social dels nostres problemes. Aquest és un element de decència que parla a favor de la nostra vida política.

El retard en la formació de govern també ha fet visible un aspecte positiu en ocasions qüestionat: l'Administració i els serveis públics han continuat funcionant raonablement bé en presència d'un govern provisional. Aquesta independència entre Administració i política parla bé del nostre país.

Per tant, no som rars. Però, sens dubte, alguna cosa va malament en la nostra política. Per veure què és, convé identificar els tres elements que donen forma al procés de formació de govern. El primer són les eleccions. El segon és la regla constitucional que regula aquell procés. El tercer és l'habilitat dels líders polítics per arribar a acords. Vegem.

Primer. Fallen els electors en no donar la majoria absoluta a un partit? De cap manera. Les eleccions del 20-D han portat una amplitud de preferències polítiques més gran dels votants. Una diversitat que es correspon amb les fractures socials que han aparegut en la societat. Les segones eleccions generals del 26 de juny han confirmat el multipartidisme. Les eleccions

estàn recollint bé les diferents preferències polítiques dels ciutadans. Unes terceres eleccions no són la solució.

Segon. Falla la regla constitucional que regula la investidura? Sens dubte. És una regla pensada per a una situació de bipartidisme. No preveia que el candidat natural pogués renunciar. Ni que es pogués arribar a una situació en la qual cap candidat no tingués la majoria absoluta parlamentària, o més vots a favor que en contra. És necessària una nova regla constitucional.

PP i PSOE necessiten passar del mode confrontació bipartidista al mode cooperació multipartit

JOMA

Però no serà possible fins que hi hagi nou govern. Mentrestant, el més racional no és convocar terceres eleccions sinó que sigui investit aquell candidat que aconseguixi el major nombre de suports parlamentaris i que els altres facilitin la formació d'un govern en minoria.

Tercer. Falla la capacitat i l'habilitat dels líders polítics i les direccions dels partits per negociar i pactar un govern en un escenari multipartit? Així és. Però pot ser que la raó d'aquella incapacitat no sigui l'interès personal o de partit, com de vegades es diu, sinó l'absència de cultura política de l'acord i la persistència de rivalitats que vénen del passat. Fins ara els dos grans partits, PP i PSOE, funcionaven en mode confrontació bipartidista. Ara necessiten passar al mode de cooperació multipartit.

Aquest trànsit de la confrontació a la cooperació no podia ser fàcil. Com passa en tots els àmbits de la vida, el trànsit entre el que mor i el que neix necessita un període de dol, de comiat d'allò que és vell. La conducta dels dos grans partits estatals espanyols està encara en el procés de dol per la mort del bipartidisme.

Però cal reconèixer que alguna cosa està canviant. Algú hauria apostat fa unes setmanes que Mariano Rajoy i la direcció del Partit Popular estarien disposats a acceptar unes condicions com les que ha posat Albert Rivera per aconseguir el suport de Ciutadans? El que estem veient és un canvi important en els hàbits del principal

partit espanyol. El seu pas del mode confrontació al mode cooperació. En espera de resultats, aquest pas és en si mateix un avenç notable en la cultura política espanyola.

Què seria desitjable ara? Que per part de la resta de partits s'acabi el bloqueig polític ad hominem, és a dir, contra les persones. Això enverina i emmetzina la vida política.

No sóc capaç d'entreveure on és la sortida. Els camins de la política són inescrutables. Però, en qualsevol cas, terceres eleccions? Sincerament, no, gràcies.●

Sergi Pàmies

Museu Dalí: postal

El primer que convé saber quan vas al Museu Dalí és que és un teatre-museu. La dimensió teatral és substancial i hauria d'influir en el nostre veredict, quan en sortim amb la imaginació despenada, sense saber si acabem de visitar un museu o l'escenificació d'una al·lucinació. Concebut com a objecte surrealista de dimensions gegantines, l'edifici estableix una distància autoparòdica amb qualsevol anàlisi solemne: pans als murs exteriors i ous elefantàsics que, a la manera de les majestuosos cúpules orientals, marquen l'*skyline* de Figueres. L'ona expansiva perdura més enllà del museu. Una cafeteria llueix el nom d'*El Bigoti, lloc surrealiste*, així, amb l'adjectiu en francès. I un altre local proposa una impúdica contorsió semàntica: *Dalicatessen*. A la pissarra d'un restaurant amb un nom tan inclassificable com *Catalunya, amor meu* hi diu: "Hoy callos, mañana ya veremos".

Per pair tanta perplexitat convé tenir en comptes dues màximes de Dalí: a) "El fet que ni jo mateix entengui el sentit de les meves pintures en el moment en què les pinto no vol pas dir que no en tinguin", i b) "El pintor no

Has viscut una cosa que no saps si voldries repetir perquè et falten referents comparatius

és aquell que està inspirat, sinó qui és capaç d'inspirar els altres". La visita al museu, però, s'inscriu més en la categoria d'experiència que d'inspiració. Has viscut una cosa que no saps si voldries repetir perquè et falten referents comparatius però intueixes que has participat en una barreja de performance genial i d'operació *parc-tematística*, tot envernissat amb un sentit de l'humor que et provoca efectes similars als d'esnifar, en sentit literal, ales de mosca empordanesa.

Sota la cúpula geodèsica, els visitants semblen bacteris observats a través d'un microscopi extraterrestre, movent-nos dins d'un organisme amb estructura de màquina escurabutxaques. Hi ha maniquins daurats, parents dels Oscar de Hollywood, referències a la taumàquia, venus reinterpretades i un Cadillac mal aparcat. Hi ha un quadre del 1920, que es diu *Retrat del meu pare*, que emet vibracions impressionistes tramuntanades i conté tot l'amor i tot l'odi imaginables i un autoretrat tou amb guarnició de cansalada. La idea d'estovar la rigidesa es pot aplicar a qualsevol cosa. Per coherència, els extintors haurien de ser tous. A la sala Mae West, la gent fa cua per tenir una visió global de l'obra. "És Marilyn Monroe", afirma un ignorant tridimensional vestit amb samarreta, bermudes i xanquetes.

Hi ha retrats d'una Gala molecular, una banyera al sostre i un esperit que passa del kitsch a la modernitat, de la modernitat al pop i del pop a la sublimitat estereoscòpica. I quan comences a tenir la sensació de deliri vertiginós, la manera més eficaç de tornar a la realitat és anar al restaurant del Motel Empordà per entendre què volia dir Dalí quan –pans, ous– afirmava: "La bellesa serà comestible o no serà".●

A. COSTAS, *catedràtic d'Economia de la Universitat de Barcelona*

Laura Freixas

Barcelona, ciutat oberta

Que curiós, quaranta i tants anys més tard, adonar-se que van arribar gairebé alhora a Barcelona –el 1971 i el 1972 respectivament–, procedent l'un d'Orihuela del Tremedal (Terol), l'altre de Castilleja del Campo (Sevilla), dos homes avui tan diferents, però atrets tots dos, llavors, per la fama de culta, liberal, oberta i cosmopolita que tenia la nostra ciutat. Un es deia Federico, l'altre Nazario, i tots dos han explicat en les memòries la seva relació amb Barcelona: el primer (Federico Jiménez Losantos) a *La ciudad que fue* (Temas de Hoy, 2007), el segon a *La vida cotidiana del dibujante underground*, que acaba de sortir a Anagrama. Nazario, ja saben, és l'autor d'*El Rrollo nazariano*, *Anarcoma*, *Alí Babá y los 40 maricones* i altres còmics de culte.

La vida quotidiana del dibuixant underground és un llibre desmanegat, però molt entretingut, que explica les aventures, per la Rambla i la plaça Reial sobretot, de Nazario i els seus amics, creatius i trenca-dors: Ocaña, Mariscal, Barceló, Pau Riba, Marta Sentís, Jordi Esteve...

Per les seves pàgines desfilen borratxeres, porros, pobresa (es rentaven en dutxes públiques o en cases d'amics, estaven a l'aguait d'algun conegut que els convidés a menjar...), gresques, exposicions, transvestisme, fotografies, atacs de gelosia, atacs de riure, i sobretot molt de sexe: la paraula que sense cap dubte més es repeteix al llibre és *polla*. En canvi, *atalà* gairebé no hi apareix (tampoc no es parla d'*espanyol*, *castellà* o *Estat*).

És cert que no tot era de color rosa: molts dels personatges que poblen el lli-

bre moren joves, de sida, sobredosi o suïcidi; i encara que les dones que Nazario descriu (amb respecte i afecte) són sexualment lliures, l'èxit professional i el protagonisme social d'aquella generació (com de les anteriors i posteriors: en això poc s'ha evolucionat) els van tenir ells molt més que elles.

Tot i així, aquella Barcelona dels setanta en la qual creaven, pensaven i conviuen gent com Nazario, Jiménez Losantos, Castellet, Vargas Llosa, Esther Tusquets, García Márquez, Pepe Ribas, Cristina Peri Rossi, Gil de Biedma, Vázquez Montalbán, Maruja Torres, Terenci Moix, Barral, Gimferrer, Rosa Regàs..., sense importar que parlessin català o castellà, que haguessin nascut a Sarrià o al Raval, a Oriola o a Aracataca, provoca avui una profunda nostàlgia, per no dir enveja.●